

ת"פ 7324/03/20 - מדינת ישראל נגד חוסאם עיד

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 7324-03-20 מדינת ישראל נ' עיד(עצור/אסיר בפיקוח)

לפני כבוד השופט סארי ג'וסי

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

חוסאם עיד (עצור/אסיר בפיקוח)

הנאשם

ע"י ב"כ עוה"ד ע. בוראת

החלטה

הנאשם, יליד 2001 הורשע על פי הודאתו בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום המתוקן - שוד בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 402(ב) + 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מאחר והעבירה בוצעה כשהנאשם היה מתות לגיל 21, הוריתי על הזמנת תסקיר שירות המבחן .

כעולה מהודעת שירות המבחן, הנאשם זומן בפני קצינת המבחן שאינה דוברת את השפה הערבית, ליום 16.12.2020, ובפגישה ציין בפניה שאינו שולט בשפה העברית אלא ברמה בסיסית. על כן נקבעה פגישה נוספת ליום 4.1.2021 אליה זומן מתורגמן אלא שזה לא התייצב לפגישה שנקבעה. יחד עם זאת, קצינת המבחן מצאה לקיים את הראיון הטיפולי ולאחר ש-"בשיחה עם ח. ניכר כי הוא מרגיש יותר בטוח והינו בעל יכולת לבטא את עצמו בשפה העברית".

אי לכך, נערך התסקיר מיום 15.2.2021, במסגרתו ציינה קצינת המבחן בין היתר דברים אלה: "במסגרת האבחון הנוכחי ניכרת רגרסיה ביכולתו לקחת אחריות על התנהגותו הבעייתית" ובהמשך "אינו בשל למערכות טיפוליות, מאחר ומתקשה להכיר בחלקיו הבעייתיים ורואה באירוע נשוא הדיון כמקרה נקודתי".

ב"כ הנאשם ביקש להורות על עריכת תסקיר משלים. לדידו בהעדר שליטה בשפה העברית וביכולת להתבטא בשפה זו, "הקשב של המטופל משנה מוקד והוא משתמש במילים ומשפטים פשוטים ובכך אינו מסוגל לבטא דקויות ומורכבויות שברגש". עוד לטענתו, השפעת העדר השליטה בשפה העברית אצל הנאשם, קיבל ביטוי בולט בשוני בין תסקיר שהוגש במסגרת הליך המעצר אשר נערך על ידי קצינת מבחן דוברת השפה הערבית, לעומת זה שנערך על ידי קצינת המבחן שאינה דוברת ערבית. בהקשר זה הפנה לאמור בתסקיר המעצר, ולטענתו בגדרו של זה הודגש כי הנאשם יועד להשתלב בקבוצת עצורי בית בנצרת, אולם בסופו של יום לא שולב בשל אי פתיחת הקבוצה עקב משבר הקורונה, שביתת העובדים הסוציאליים ומצב החירום במדינה. על כן הנאשם הגיע לפגישות פרטניות והצלחה לזהות גורמי סיכון שהובילו למעורבותו באירוע נשוא כתב האישום. עוד לטענתו במסגרת אותו תסקיר מעצר, צוין כי שירות המבחן התרשם כי לנאשם יש מודעות לחשיבות ההתנתקות מחברה שלילית ושינוי אורח חייו וכי חל שינוי מנטיה לעמדה קורבנית להיות

מגלה אחריות.

עוד טוען ב"כ הנאשם כי העדר שליטה בשפה גורם ל"חסכון בחשיפה העצמית, וגורם לחסר בליבת התהליך" וכי מחקרים רבים הוכיחו שדיבור על רגשות בשפת אם מניב תגובה רגשית עוצמתית יותר מדיבור עליהם בשפה האחרת.

ב"כ המאשימה מתנגד לבקשה. לדידו, התסקיר המשלים הוא ברור וממצה, כי העניין נבחן ומוצה עד תום וכי שירות המבחן עמוס ממילא ואין כל טעם להעמיס עליו פניות חוזרות כשאין לכך הצדקה.

לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, מסקנתי היא כי דין הבקשה להתקבל.

מלכתחילה מצאה קצינת המבחן כי נוכחות מתורגמן נחוצה לשם קיום ראיון עם הנאשם, ומשום כך כאמור הוזמן מתורגמן לפגישה הנוספת. אמנם קצינת המבחן ציינה כי במהלכה הסכים הנאשם לקיימה בשפה העברית ללא מתורגמן, והתרשמה כי "ביטא יכולת לבטא בשפה העברית עולמו הרגשי, סביב הפגיעה בו ובבני משפחתו...", אלא שעדיין לא ניתן לשלול כי העדרו של מתורגמן הקשה על הנאשם לבטא את עצמו כפי שהיה מסוגל לעשות זאת בערבית.

בל נשכח, וזה העיקר, כי מצויים אנו בגדרי הליך פלילי ולקראת גזירת עונשו של הנאשם, ועל מעמדו של התסקיר בהליך זה אין צורך להכביר מילים, ודי להזכיר את החובה על-פי דין להזמין במקרה דנא.

מדובר בכלי חשוב לבחינת נסיבותיו של הנאשם, ובאמצעותו מתקבל מידע אישי רחב אודותיו, לרבות עמדתו כלפי סוגיות הקשורות למעורבותו בפלילים ופרטים נוספים חשובים. כמו כן בתסקיר מעלה שירות המבחן התרשמותו והערכתו לאופיו ואישיותו של הנאשם, בשלותו ונכונותו למעורבות טיפולית, הכרת הנאשם ומודעותו לחומרת התנהלותו והשפעתה על סביבתו ויחסו אליה, הבעת חרטה ואמפתיה לקרבן ועוד. על כן נודעת חשיבות רבה לכך שלנאשם יתאפשר לבטא את עצמו בצורה ברורה וממצה בעניינים אלה, בשפת אם תוך יכולת קלה יותר לברור המילים והביטויים המתאימים, ללא קשיי הבעה ודיבור, ומכאן גם העדיפות הברורה לניהול המפגש והשיחה בשפה זו.

הבקשה מתקבלת והנני מורה על הזמנת תסקיר משלים אשר ייערך לאחר קיום ראיון מחדש עם הנאשם בנוכחות מתורגמן, או על ידי קצין/נת מבחן הדוברים את השפה הערבית.

התסקיר יוגש תוך 30 ימים.

המזכירות תשלח החלטה זן לצדדים ולשירות המבחן.

נקבע לטיעונים לעונש ביום 1.6.21 בשעה 9:30.

ניתנה היום, י' אייר תשפ"א, 22 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.